

Brusel 29. listopadu 2021
(OR. en)

14212/21

LIMITE

COPEN 409
JAI 1280
CYBER 305
JAIEX 127
ENFOPOL 461
TELECOM 427
DATAPROTECT 265
EJUSTICE 101
MI 875
CODEC 1520

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Nařízení o evropských předávacích a uchovávacích příkazech pro elektronické důkazy – zpráva o pokroku

Delegace naleznou v příloze zprávu o pokroku v jednáních o návrhu nařízení o evropských předávacích a uchovávacích příkazech pro elektronické důkazy.

Úvod

Na základě výsledků portugalského předsednictví vyvíjelo slovinské předsednictví od začátku svého mandátu značné úsilí o dosažení pokroku ohledně tohoto návrhu. Vzhledem k rostoucímu významu kyberprostoru má vytvoření účinného a spolehlivého mechanismu, který stanoví jasné struktury a záruky pro získávání elektronických důkazů, zásadní význam pro všechny zúčastněné strany, včetně donucovacích orgánů, justičních orgánů, poskytovatelů služeb a osob dotčených tímto přenosem. Bude mít rovněž zásadní význam pro účinnou spolupráci s partnery Unie ze třetích zemí.

V tomto ohledu se dne 9. července uskutečnil čtvrtý politický dialog o tomto návrhu. Normotvůrci vzali na vědomí dosažený pokrok a projednali několik hlavních nevyřešených otázek, pokud jde o podstatu, avšak nedosáhli dohody. Dohodli se, že se výměna názorů zaměří na režim oznamování stanovený v návrhu nařízení, neboť zastává klíčovou úlohu při zajišťování účinnosti nástroje jako takového i ochrany základních práv. Normotvůrci se rovněž shodli na tom, že kompromisu ohledně vhodného režimu oznamování lze dosáhnout pouze v rámci širšího balíčku zahrnujícího další důležité otázky spojené s režimem oznamování, jako jsou pravidla pro uplatňování důvodů pro odmítnutí výkonu předávacího příkazu a jejich důsledky, jakož i pravidla týkající se informací o uživateli a opravných prostředků, které má k dispozici osoba, o jejíž údaje se žádá prostřednictvím předávacího příkazu.

Rámec pro jednání s Evropským parlamentem

Vzhledem k tomu, že panovala shoda ohledně potřeby dosáhnout ve věci režimu oznamování kompromisního balíčku, a ke skutečnosti, že normotvůrci měli k příslušným otázkám podstatně odlišné postoje, se předsednictví během svého mandátu zaměřilo na technické diskuze s vyjednávacím týmem Parlamentu, přičemž vycházelo z příspěvků členských států. Pracovní skupina pro spolupráci v trestních věcech (COPEN) byla pravidelně informována o aktuálním stavu a o otázkách projednávaných s Parlamentem. Jednání v rámci pracovní skupiny COPEN umožnila dosáhnout v Radě konsensu ohledně vyjednávacích možností a mantinelů v rámci širšího balíčku týkajícího se režimu oznamování. Vytrvalé úsilí předsednictví tak značně posílilo vyjednávací pozici Rady.

Jednání s Parlamentem probíhala ve velmi dobré atmosféře vyznačující se vzájemnou úctou a důvěrou a umožnila vyjednávacím týmům dosáhnout podstatného pokroku, pokud jde o porozumění postojům druhé strany a vymezení hlavních struktur možného kompromisního balíčku. Nebylo však možné dosáhnout dohody o hlavních aspektech zamýšleného kompromisního balíčku.

Podstata

Hlavní výzva jednání souvisí s nutností nalézt rovnováhu mezi zajištěním účinného mechanismu pro získávání elektronických důkazů v trestních věcech na jedné straně a ochranou základních práv osob, o jejichž údaje se žádá, na straně druhé, a to při plném zohlednění zásady vzájemné důvěry. Oba zákonodárci s touto nutností v zásadě souhlasí. Při hledání rovnováhy má zásadní význam diskuze o vhodném režimu oznamování pro různé kategorie údajů a s ním úzce související otázka důvodů pro odmítnutí.

Hlavní rozdíl v názorech normotvůrců, pokud jde o oznamovací povinnosti, se týká příslušné úlohy států zapojených do postupů týkajících se předávacího nebo uchovávacího příkazu. Postoj Rady vychází ze zásady vzájemné důvěry a pravidel, která platí v kyberprostoru, a Rada se domnívá, že hlavní odpovědnost za zajištění spravedlivého procesu a ochranu základních práv jednotlivých osob, o jejichž údaje se žádá prostřednictvím příkazu, by měl nést vydávající stát. Obecný přístup zahrnuje podrobná pravidla v tomto smyslu. Parlament si však přeje udělit vymáhajícímu nebo vykonávajícímu státu podstatné pravomoci týkající se dohledu nad všemi příkazy určenými poskytovateli služeb, který se nachází na jeho území nebo jehož právní zástupce se na něm nachází.

Pro převážnou většinu členských států je takový systém nepřijatelný. Zaprvé celková oznamovací povinnost by pro vymáhající nebo vykonávající stát znamenala nezvladatelnou administrativní zátěž, neboť tento stát by v praxi pravděpodobně musel posoudit každý příkaz adresovaný poskytovateli služeb nebo jeho právnímu zástupci nacházejícím se na jeho území. Zadruhé by takový systém nezohledňoval charakteristiky digitální komunikace a kyberprostoru, které se velmi liší od prostředí, které obklopuje tradiční nástroje vzájemné právní pomoci. Zatřetí pravidla navržená Parlamentem by mohla znamenat, že nařízení by bylo v některých případech méně účinné než stávající nástroje a opatření, jako jsou stávající systémy dobrovolné spolupráce s poskytovateli služeb ze třetích zemí. Přidaná hodnota nařízení by tak byla velmi omezená.

Rada nicméně uznala požadavky Parlamentu a nabídla, že učiní určité ústupky, které v podstatě znamenají, že kromě ochrany zajištěné již ve vydávajícím státě by měl vymáhající nebo vykonávající stát větší možnost chránit za určitých okolností základní práva dotčených osob.

Parlament však považoval tyto ústupky za nedostatečné.

Mezi další nevyřešené otázky obsažené v předběžném kompromisním balíčku, v jejichž případě je předsednictví přesvědčeno, že by bylo v rámci obecného kompromisu nakonec možné nalézt řešení, patří:

- seznam důvodů pro odmítnutí, přičemž Parlament si přeje doplnit k prvkům navrženým Radou prvky další;
- podstata práva na opravné prostředky ve vydávajícím a vymáhajícím nebo vykonávajícím státě;
- podstata práva osoby být informována o tom, že byl vydán příkaz žádající její údaje a tyto údaje byly získány, a zejména pokud jde o fázi řízení, v níž by takové právo vzniklo.

Závěr

Předsednictví bere na vědomí, že Rada v zájmu dosažení dohody nabídla Parlamentu podstatné ústupky, přičemž trvá na některých hlavních aspektech obecného přístupu, zejména na tzv. kritériu bydliště, které by zajistilo, že v případech, kdy má osoba, o jejíž údaje se žádá, bydliště na území vydávajícího státu, není oznámení vymáhajícího nebo vykonávajícího státě nutné. Parlament tyto ústupky dosud nepovažoval za dostatečné.

Bez ohledu na ústupky nabídnuté Parlamentem se předsednictví domnívá, že obě strany musí vyvinout další úsilí v zájmu dosažení kompromisu ohledně tohoto velmi důležitého návrhu.

Kompromisu však nesmí být dosaženo tak, že by byl vytvořen nevyvážený a neefektivní nástroj, který by značně omezil praktické uplatňování zásady vzájemné důvěry mezi členskými státy v této oblasti. Předsednictví se domnívá, že by tomu tak bylo, pokud by některé návrhy Parlamentu byly zahrnuty do konečného znění nařízení.

Je nezbytné, aby bylo nařízení přijato a prováděno v dohledné budoucnosti. Předsednictví je přesvědčeno, že tohoto cíle je dosud možné dosáhnout, jestliže budou zákonodárci nadále usilovat o nalezení účinných řešení všech nevyřešených otázek v duchu spolupráce, v němž se jednání doposud nesla.
